

[Lone Møller]

fastsætter retten til at få barsel. Hr. Poul Nødgaard sagde, at det var så godt, at det lille barn havde sin mor derhjemme – det gælder også faderen, men han er sådan set ikke med – men det lille barn skal have moderen derhjemme, og det lille barn skal have retten dertil.

Med det foreliggende forslag sikrer vi, at kvinden, selv om hun tager to dages arbejde i sin barselperiode – hvad der nu er åbnet mulighed for – stadig væk er sikret retten til sin fulde barselperiode. Det skal nemlig fremgå af ligebehandlingsloven. Det er altså ikke udtryk for opfyldelsen af et stort ønske eller noget, som ministeren har siddet og opfundet. Det er en konsekvens af, at der bliver ændret i en anden lovgivning.

Nu håber jeg, at jeg har forklaret det, så også hr. Poul Nødgaard kan forstå det.

Jørgen Estrup (RV):

Det kan være, det er vigtigt, at vi ikke forlænger debatten for meget, for så kan det være, der er flere, der ikke forstår det.

Jeg er enig med fru Lone Møller i den sammenhæng, der blev beskrevet mellem sygedagpengeloven og ligestillingsloven, og at det derfor er en ren konsekvensændring, der her foretages.

Derfor er vi fra radikal side også overordentlig positive over for at få dette forslag igennem.

Jeg kan tilføje, at det samme gælder Kristeligt Folkeparti.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg skal gøre det meget kort og sige tak for støtten til forslaget. Hvis der måtte være noget i anden lovgivning, som dette lovforslags bemærkninger refererer til, hvor der er behov for at få justeret noget, skal jeg jo ikke blande mig i det, men det vil ikke påvirke retstilstanden, og det er det, vi har været optaget af.

Denne lovgivning vedrører, som fru Lone Møller så flot har sagt, det retsmæssige. Det ydelsesmæssige er altså sygedagpengeloven, og det ligger som bekendt et andet sted end i mit ministerium, og jeg er helt tryk ved, at det også bliver taget op dér.

Jeg vil gerne sige tak for tilslutningen til dette lille forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 249:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Adskillelse af reglerne om privat og kommunalt formidlet dagpleje samt fastsættelse af særskilte bestemmelser om klubtilbud m.v.).

Af socialministeren (Yvonne Herløv Andersen).

(Fremsat 27/4 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Det område, som dette lovforslag omfatter, har gennem de seneste år været genstand for omfattende drøftelser her i Folketinget, hos interesseorganisationer, i kommuner og ikke mindst hos brugerne. Der har været gennemført et utal af forsøg, og der er efterfølgende udarbejdet rapporter, alt sammen med det formål at forbedre børns og unges vilkår – især de udsatte grupper.

Lovforslagets afsnit om pasningsordninger for børn har nu fået en tiltrængt tydeliggørelse, så det helt klart fremgår, hvad der er en privat dagpasning, og hvad der er et offentligt dagtilbud. Herved bliver dagplejen endelig en integreret del af loven, og dermed anerkendes dagplejen, som efter mange år har været betragtet som en overgangsordning, der skulle afhjælpe den store efterspørgsel efter daginstitutionsplasser.

Men det vigtigste element i lovforslaget er den nye formulering vedrørende klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud for større børn og unge. Her er der tale om et forslag,

[Peder Sass]

som er en del af regeringens handlingsplan, nemlig at forebygge sociale problemer og styrke indsatsen over for svage og udstødte grupper. Ud over fritids- og ungdomsklubber med lokaler, faste åbningstider, afkrydsninger og forskellige tilbud i lokaler indrettet til formålet åbnes der for en styrkelse af de mere socialpædagogiske fritidstilbud, som f.eks. kan være aktiviteter i lokalområdet, åbne, uformelle væresteder, mødesteder, cafeer osv., opsøgende virksomhed i lokalområdet, hvor de unge opholder sig, aktiviteter, der er baseret på eller i tilknytning til rådgivning og vejledningsfunktioner. Disse tilbud på socialpædagogisk virksomhed kan kombineres med en egentlig klubvirksomhed, men det er vigtigt at understrege, at vi lægger stor vægt på opsøgende arbejde blandt unge, hvor de opholder sig, samtidig med at vi erkender, at dette må finde sted under former, hvor de unge i første omgang ikke presses ind i et system med registrering, kontingenter etc.

Selv om vi i Danmark har et godt og aktivt foreningsliv, er der stadig væk omkring 25 pct. af unge, der overhovedet ikke benytter disse. Det er over for disse unge foreningsløse, at ungdomsklubberne fungerer som sikkerhedsnet med tilbud om socialt samvær og gode, udviklende fritidsaktiviteter, for hvad er alternativet til disse fritidssvage unge grupper? Klubberne har en vigtig rolle med hensyn til at fremme de unges ansvarlighed og social-kulturelle forståelse som forudsætning for deres deltagelse i de demokratiske beslutningsprocesser.

Vi har derfor nogle klare forventninger om, at de unge i klubberne sikres reel medbestemmelse i henseende til de daglige aktiviteter i klubberne.

»Sæt pris på de unge«, hedder en folder, som Ungdomsringen, en sammenslutning af fritids- og ungdomsklubber, har udgivet. Heraf fremgår det, at en række kommuner hævdede kontingentet i deres ungdomsklub, med det resultat at de svage stillede unge faldt fra. Et andet sted forsvandt stort set hele gruppen af fremmedsprogede medlemmer; de erstattede klubtilbudet med et gadehjørne.

Det hilses derfor velkommen, at kommunalbestyrelsen som et led i den forebyggende indsats får en større frihed til at fastlægge kontingents størrelse.

I Socialdemokratiet tillægger vi det afgørende betydning, at medlemsbetaling fastsættes på et lavt niveau. Det er vigtigt at fastholde, at ingen børn og unge må udelukkes af økonomiske årsager, ligesom det bør være naturligt, at administrationen af pædagogiske fripladser placeres i den enkelte klub, således at det er den enkelte eller de medarbejdere, der har kendskab til det enkelte medlems forhold, der har mulighed for at tildele en friplads.

Samfundet har en forpligtelse over for de børn og unge, der er vokset op på et spinkelt grundlag i et hjem, måske med skilsmisse, arbejdsløshed eller alkoholproblemer. Hvis der over for denne gruppe gøres en speciel indsats med forebyggende og aktivt opsøgende arbejde, kan vi være med til at sikre disse børn og unge et indholdsrigt voksenliv, og det fortjener de faktisk.

Vi støtter forslaget.

Pia Christmas-Møller (KF):

Som det allerede er blevet nævnt af den socialdemokratiske ordfører, falder forslaget i to dele. Den ene del består ifølge bemærkningerne udelukkende af redaktionelle ændringer. Den anden del består af nogle uddybende præciseringer af reglerne om den forpligtelse, som kommunerne i forvejen har til at sørge for de nødvendige klubtilbud og andre socialpædagogiske tilbud til større børn og unge.

Jeg vil gerne indledningsvis sige, at ingen vel kan have noget imod, at et regelsæt undergår tekniske og redaktionelle ændringer, som skal forbedre brugernes overblik og forståelse. Tværtimod. Men man kunne måske have ønsket sig, at reglerne allerede fra starten havde været udformet brugervenligt og forståeligt. Lad nu det være.

Når det drejer sig om forslagens anden del, er vi fra konservativ side enige i det helt principielle synspunkt, at kommunerne skal have så fleksible muligheder som muligt for at benytte de mange forskellige tilbud i det forebyggende og støttende arbejde over for børn og unge generelt og ikke mindst over for de særlig sårbare grupper.

Men når det er sagt, må jeg så ikke i al fredssommelighed have lov til at spørge ministeren, hvad der egentlig er baggrunden for dette forslag. Der står i bemærkningerne, at forslaget er forhandlet med kommunerne. Hvad ligger der

[Pia Christmas-Møller]

heri? Er kommunerne enige i forslaget? Er det kommunerne selv, der er kommet med ønsker om ændringer? Eller skyldes præciseringerne af det i forvejen eksisterende regelsæt, at regeringen ikke mener, at kommunerne lever op til de forpligtelser, de i forvejen har over for børn og unge? Hvad er det i forslaget, der er så preserende, at det skal hastes igennem her i folketingssamlingens sidste uger, hvor alle almindelige tidsfrister for fremsættelse af lovforslag for længst er overskredet?

Hvad er det, der gør, at det ikke kunne vente til efteråret, hvor ministeren alligevel skal ændre præcis den samme lov, nemlig i forbindelse med den lovbundne revision af forældrebestyrelser?

Handler det hele i virkeligheden om, at regeringen i et valgår har brug for en statusliste, der beskriver, hvilke konkrete handlinger regeringsgrundlaget er blevet fulgt op af, og så er man i den forbindelse pludselig blevet opmærksom på, at der ikke rigtig er blevet leveret noget, som kan matche regeringsgrundlagets smukke ord om at forebygge sociale problemer og styrke indsatsen over for svage og udsatte grupper – præcis sådan som økonomiministerens offentligt har beklaget det? Er det den reelle politiske baggrund for forslaget? For så må man sige, at regeringen sandelig ikke har meget at byde de svage og udsatte grupper i samfundet.

Vi studser altså lidt over forløbet bag dette lovforslag, og vi vil meget gerne have ministerens kommentar til, hvad Kommunernes Landsforening har sagt i deres høringssvar.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg må indlede med at sige, at jeg undrede mig såre over tidspunktet for fremsættelsen af dette lovforslag. Hvorfor skal vi nu pludselig opleve, at et lovforslag fra regeringens side kommer på så sent et tidspunkt i samlingen og skal hastes igennem uden skelen overhovedet til de tidsfrister, man ellers selv har sat fra regeringens side. Havde det ikke været meget mere naturligt at gemme lovforslaget til næste samling, hvor vi jo alligevel skal igennem en revision af forældrebestyrelserne? Jeg synes, det ville have været naturligt at behandle disse områder i den sammenhæng.

Nu kan det jo være udmærket at samle de kommunale dagtilbud i samme afsnit – altså det, at man flytter dagplejen over til afsnittet

under de kommunale daginstitutioner. Det synes jeg for så vidt er udmærket, og det er jo kun en teknisk ændring.

Men til gengæld undrer jeg mig såre over, at der nu skal formuleres en skrap lovgivning, specielt om klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til børn og unge, og spørgsmålet er, om det ikke er et forsøg på fra regeringens side at snige nogle særlige bestemmelser ind gennem en hastebehandling her sent i Folketingets samling.

Der indføres nu med dette lovforslag en selvstændig forpligtelse for kommunerne til at oprette klubber, og det må betegnes som en klar udvidelse af det, der hidtil har været gældende.

Der er i øvrigt ikke bare tale om en præcisering, som der står i bemærkningerne, men netop om en udvidelse til en egentlig forpligtelse til at oprette klubber. Formuleringen »skal sørge for de nødvendige klubtilbud« må fortolkes derhen, at nu skal kommunerne under alle omstændigheder altid oprette klubpladser.

På sædvanlig rødkløvermanér griber man altså nu ind og vil styre kommunernes tilbud, akkurat ligesom vi har set initiativer inden for ældreområdet, som vi har set med børnepasningsgarantien m.v. – alt sammen initiativer, der er med til at begrænse det kommunale selvstyre.

Løsningen er den sædvanlige slags, der betyder, at der nu igen skal være personaletunge, ensrettede og omkostningstunge tiltag. Hvad er egentlig baggrunden for nu at gribe ind i den kommunale selvstændighed med hensyn til fritidstilbud til de større børn og unge? Har kommunerne ikke gjort tilstrækkeligt efter regeringens opfattelse på dette område? Og hvis det er det, der er tilfældet, hvad bygger den kritik så egentlig på?

Jeg kan kun opfatte dette lovforslag som en mistillid til kommunerne, og at det er derfor, man skaber en egentlig forpligtelse over for kommunerne.

Den vigtige opgave med det sociale, det forebyggende arbejde over for børn og unge skal være lokalt forankret, fleksibelt, og tilrettelægges efter det lokale behov; det vil sige, at det skal tilrettelægges i et samspil mellem børn, forældre og kommunen. Og klubtilbudet skal være en mulighed og ikke den eneste løsning. Man risikerer let at komme til at kvæle andre initiativer og andre tilbud med denne formulering.

[Eva Kjer Hansen]

ring, hvor klubberne under bistandsloven skal være en løsning i alle kommuner.

Lad mig afslutningsvis sige, at jeg undrer mig over, at der overhovedet ikke er taget højde for de økonomiske konsekvenser. Hvis dette pålægger kommunerne en ekstra forpligtelse, har det vel også nogle økonomiske konsekvenser, og det vil jeg gerne høre ministerens kommentarer til.

Lad mig endelig nævne, at jeg desuden undrer mig over, at kommunerne nu tilsyneladende også skal til at udarbejde handlingsplaner på dette område. Handlingsplaner er åbenbart blevet regeringens modeord for enhver politisk løsning, og nu skal kommunerne altså igen bruge ressourcer på at udarbejde planer for, hvilke mål og rammer der skal være for tilbuden virksomhed.

Jeg synes, vi skal lade være med denne indblanding fra Folketingets side. Folketinget skal ikke diktere, hvad det er for nogle løsninger, der skal gennemføres ude i kommunerne. Vi skal lade kommunerne selv bestemme. De er de bedste til at finde ud af, hvad det er for nogle tilbud, der er brug for i deres område.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne kort præcisere over for ministeren, at da jeg på grund af borgerligt ombud og deraf følgende bortrejse først fik præsenteret lovforslaget i går, vil jeg ikke begive mig ind i en detaljeret kommentering af forslaget.

Rent umiddelbart forekommer det mig, at den første hoveddel er en teknisk ændring, hvilket ministeren også har fremhævet. Det vil jeg studere nærmere under udvalgsarbejdet.

Den anden hoveddel, om klubtilbud, forekommer med mine øjne at være særdeles sympatisk. Jeg synes, det er fint, at der bliver indført en selvstændig formålsbestemmelse. Jeg synes også, det er fint, at der bliver lagt op til en forebyggende indsats. Jeg synes endvidere, det er fint, at de unge sikres en indflydelse på deres klubforhold. Endelig synes jeg, det er fint, at man på grund af, at mange kommuner har problemer med opkrævningen af deltagerbetalingen, nu giver kommunerne mulighed for i visse tilfælde at se bort fra den forpligtelse, der indtil nu har været med hensyn til at opkræve deltagerbetaling.

Alt i alt en foreløbig positiv melding om forslaget.

Tom Behnke (FP):

Jeg skal undlade at bekymre mig om tidspunktet for fremsættelsen af forslaget; det har jeg ikke tænkt mig at bekymre mig ret meget om. Hvis det er et godt forslag, så lad os dog få det på bordet.

Men hvis jeg skal vende tilbage til selve forslaget og dets indhold og ikke gøre så meget ud af, hvornår det er fremsat, vil jeg sige, at det er min vurdering, at det er godt, at vi nu får en klar adskillelse mellem offentlig og privat børnepasning.

Det, jeg til gengæld ikke er så tilfreds med, er, at man så ikke har taget skridtet fuldt ud og defineret, hvad en privat institution er, og ophevet det kommunale tilsyn med de private institutioner og den antalsbegrænsning, som en kommunalbestyrelse kan pålægge den enkelte institution, og ligeledes hele den godkendelsesprocedure, som kommunalbestyrelsen skal følge over for den private institution.

Sagen er jo, at det er forældrene som brugere af institutionen, man skal spørge, om de er tilfredse med institutionens kvalitet og med det antal børn, der er i forhold til antallet af voksne, og ikke en kommunalbestyrelse eller et tal, som er skrevet i en tilfældig lovgivning.

Hvis man bare lader det være op til kunderne at afgøre, om kvaliteten er god nok, tror jeg problemerne vil løse sig selv til alles bedste. Forældrene kan jo blot vælge et andet sted at få passet deres børn, hvis de ikke er tilfredse med kvaliteten.

Så er der afsnittet om klubtilbudene og lignende tilbud til børn og unge.

Den første tanke, jeg fik, da jeg læste forslaget, var, at det egentlig er sørgeligt, at vi i Danmark er nået dertil, at kommunerne er nødt til at stille alle disse tilbud til rådighed for børn og unge. Men at kommunerne er nødt til det, fordi vi nu engang har en sådan situation i Danmark, at de er nødt til at stille disse tilbud til rådighed, er altså ikke ensbetydende med, at forslaget behøver at være så vidtgående i sin ordlyd, som det er.

Efter min vurdering er dette forslag med til at fjerne den sidste rest af den pligt, forældrene egentlig har til at opdrage børnene og sikre deres fremtid. Med den intensitet og kraft, som det i forslaget er beskrevet, at kommunerne skal give nogle virkelig markante tilbud til børn og unge – nogle tilbud, som helt og hol-

[Tom Behnke]

dent kan erstatte forældrene – er kommunerne med til at fratage forældrene den sidste pligt, de har over for deres børn.

Jeg synes, det er lidt kedeligt, hvis kommunerne skal til at erstatte forældrene.

Tilbudene skal være der, men jeg mener ikke, at tilbudene skal være til alle – således som det er formuleret i forslaget – men tværtimod, at tilbudene kun skal være til dem, som har behov for dem.

Jeg mener også, at der bør sættes en aldersgrænse for, hvor gammel man kan være, hvis man skal kunne komme ind under et tilbud for børn og unge. Forslaget lægger op til, at der netop ikke skal være en aldersgrænse. Men jeg mener, det er vigtigt at have en aldersgrænse, og jeg vil foreslå, at aldersgrænsen bliver sat ved de 18 år, for når man er fyldt 18 år, er man myndig, og så er det ikke længere tiden til at rende rundt i et børn og unge-tilbud i kommunen; så må det være på tide, at man bliver i stand til at stå på egne ben. Og hvis man ikke bliver det, når man er fyldt 18 år, så er det, fordi både forældrene og kommunen har svigtet, inden barnet blev 18 år.

Vi er forholdsvis positive over for lovforslaget, men som antydnet vil vi gerne have nogle opstramminger i forslaget, inden vi giver vores endelige ja.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte lovforslaget, fordi den gældende kommunale forpligtelse til også at sørge for de nødvendige klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge hermed præciseres.

Forslaget er forhandlet med de kommunale parter, og de er parate til at følge lovforslaget op. Jorden er gennem mange år gødet for disse initiativer, idet der rundt omkring i det ganske land findes mange engagerede mennesker og erfaringer med forskellige former for klubtilbud.

Det er alt dette græsrodsarbejde, som hermed kan sættes ind i kommunalbestyrelsens mål og rammer for tilbudenes virksomhed, sådan at både bredden og det forebyggende og støttende arbejde over for børn og unge bliver tilgodeset.

Lovforslaget lægger op til, at det samlede tilbud tilrettelægges ud fra lokale forhold og behov. For Det Radikale Venstre er dette også

nødvendigt, hvis klubtilbudene og de øvrige socialpædagogiske fritidstilbud skal blomstre og være til gavn og glæde for de unge brugere og deres forældre.

Vi vil med interesse følge, hvordan kommunerne sikrer de større børn og unge medindflydelse. Vi er overbeviste om, at dette kan være med til at få de store børn til at forstå, at de også har et medansvar for de fælles forhold.

Det Radikale Venstre støtter også de øvrige bestemmelser i lovforslaget.

Lysholm Christensen (KRF):

Lovforslagets første afsnit vil jeg ikke knytte kommentarer til. Det er af rent teknisk og redaktionel karakter. Men det andet hovedafsnit vil jeg godt sige nogle få ord om. Hovedordene i dette afsnit er jo, at man skal forebygge for at hindre sociale problemer i at udvikle sig.

Alt for tit foregår det jo på den måde, at offentlige myndigheder halter bagefter og agerer ambulancetjeneste, når ulykkerne er sket: Når der er kommet problemer, rykker man ud for at løse dem. Her vender man det om og vil styrke den forebyggende indsats, og det finder vi helt naturligt og rigtigt.

Det er nødvendigt at styrke indsatsen over for de svage og udsatte grupper, og derfor kan vi fuldt ud støtte de initiativer, der er lagt op til her i forslaget.

Det betyder ikke, at forældrene er koblet helt fra på dette område. Forældrene har naturligvis stadig væk et ansvar for deres børn og en forpligtelse over for dem, og der er heldigvis også rigtig mange forældre, som løser den opgave på en ganske fornuftig måde. Men det er derudover nødvendigt, at kommunen også har en forpligtelse til at øve et forebyggende stykke arbejde. Og de frivillige kræfter, der er i vort samfund, er der også fortsat plads til.

Vi kan støtte forslaget.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Jeg vil takke for den positive modtagelse af lovforslaget og komme med nogle svar på noget af det, som blev sagt af ordførerne.

Til spørgsmålet om, hvorfor lovforslaget kommer nu, vil jeg sige, at det vel kommer, fordi det er en arbejdende folketingssamling og den skal arbejde lige til den er forbi. Så bliver der jo også så meget mere tid til debat, inden lovforslaget fremsættes igen.

[Socialministeren]

Så er der spørgsmålet om, hvorfor vi har koncentreret os så meget om klubområdet. Dertil vil jeg sige, at det vel er det nødvendige i lovforslaget, for det rent tekniske – som drejer sig om, at den kommunale dagpleje, som man havde forventet skulle være en midlertidig ordning, er gået hen og blevet en permanent ordning, og at det derfor også er nødvendigt at tage den med ind under de øvrige dagtilbud – er der jo ikke noget problem i.

Med hensyn til klubtilbudene har kommunerne jo allerede i dag en forpligtelse, og den forpligtelse trækker vi så frem og gør synlig, fordi det er nødvendigt at gøre det, hvis man vil have et godt forebyggende arbejde i kommunerne. Det er jo ikke sådan, at man bliver tvunget til at gå i klub, at alle børn nu skal i klub, men det drejer sig om at præcisere en forpligtelse, der allerede foreligger. Det har i øvrigt også en god kriminalpræventiv virkning at få etableret nogle gode klubordninger.

Det, vi gerne vil give kommunerne, er noget værktøj til at indrette sig sådan, at det passer lige præcis i det enkelte lokalsamfund og kan gå hånd i hånd med de private engagementer og initiativer, der i øvrigt er. Det er jo meget forskelligt, hvordan man har valgt at løse opgaven i den enkelte kommune. Men klubber har der jo altid været, og nogle gange har det været lidt problematisk, at man ikke har kunnet fritage for betaling, hvis det er det, der har været brug for. I nogle tilfælde er der brug for at fritage for betaling, hvis man gerne vil have, at de unge kommer.

Det er også for meget at sige, at det er en skrap lov, for det er det under ingen omstændigheder. Det, det drejer sig om, er jo, at kommunerne skal lave en temaplanlægning for området børn og unge. Regeringen har hele tiden haft den opfattelse, at det var utrolig vigtigt, at man fik gjort dét, sådan at man fik de børn, der havde brug for særlig støtte, med i gruppen af stærkere børn og unge omkring nogle aktiviteter, som man var fælles om, og det ligger der en rig mulighed for med den ændring, der er lavet nu.

Til spørgsmålet, om det bliver personale-tungt, vil jeg sige, at det er klubber jo ikke. Klubber er jo netop ikke personaletunge, for der er jo ikke de samme forpligtelser til at registrere fremmøde. Der er stor forskel på personaleforbruget dér og i daginstitutioner i øvrigt.

Med hensyn til spørgsmålet om aldersgrænser kunne jeg godt forestille mig en 18-årig med svære problemer eller en 18-årig udviklingshæmmet, som havde det vældig fint i klubben, og som havde brug for at gå der et par år endnu. Det skulle vel nok kunne lade sig gøre, at sådan et ungt menneske også kunne få det par år med. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte en aldersgrænse.

Til fru Hanne Thanning Jacobsen vil jeg sige, at selv om hun har haft kort tid til at kigge på lovforslaget, har hun lige præcis ramt formålet med fremsættelsen af lovforslaget, som er at få trukket forpligtelsen til at sørge for klubtilbud til børn og unge frem og at fokusere på det præventive arbejde, der skal udføres i forbindelse med børn og unge, og sidst, men ikke mindst, at give kommunerne mulighed for at få lavet en samlet planlægning på området.

Forslaget er forhandlet på plads med kommunerne; det er et led i de almindelige forpligtelser, de har; og som fru Dorit Myltoft sagde, er der ikke yderligere udgifter forbundet med det.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gentage, at jeg undrer mig såre over, at lovforslaget kommer på så sent et tidspunkt i samlingen. Der er tilsyneladende, efter ministerens forklaring, ikke noget til hinder for, at dette forslag kunne have været fremsat på et tidligere tidspunkt og dermed have gennemgået en ganske normal behandling i udvalget, hvor vi ville have haft god tid til at gennemgå forslagens enkelte dele i stedet for at deltage i det relative lovsjuskeri, der nu må finde sted, fordi vi skal nå at være færdige i løbet af ganske kort tid.

Men det, jeg gerne vil spørge ministeren om, er: Er der med dette lovforslag tale om en ændring i kommunernes forpligtelse til at sørge for, at der er nødvendige klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge, eller er der ingen ændringer i forhold til gældende lov? Det vil jeg gerne have et klart svar på, og jeg vil gerne vide, om Kommuner-nes Landsforening er enig i ministerens udlægning af, hvorvidt der er tale om en ændring i forhold til gældende lov eller ej.

Jeg vil også gerne spørge om § 73 a, stk. 4, hvor der står, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte mål og rammer for tilbudenes virk-

[Eva Kjer Hansen]

somhed – det fremgår af bemærkningerne, at der er tale om en ny paragraf. Hvorfor skal kommunerne nu pålægges denne forpligtelse til at udarbejde den slags handlingsplaner med mål og rammer? Er det, fordi ministeren mener, at kommunerne ikke løser opgaverne godt nok i dag? Skal det tolkes som udtryk for mistillid fra regeringens side til den måde, kommunerne håndterer klubber og andre tilbud på i dag?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når jeg nævnte en aldersgrænse på 18 år, var det som udgangspunkt, som det normale eller som en vejledende aldersgrænse. Jeg er helt enig med ministeren i, at der selvfølgelig kan være enkeltstående tilfælde, hvor det vil være rimeligt at man dispenserer for en sådan aldersgrænse. Ikke desto mindre mener jeg, det er vigtigt, at der bliver indføjet en aldersgrænse i forslaget, og at det ikke skal være således, som det er i ministerens forslag på nuværende tidspunkt: at man overhovedet ikke vil være med til en aldersgrænse, og at de unge i princippet skal have lov til at være der, til de bliver pensionister. Sådan er det i det foreliggende forslag, og det mener jeg er forkert.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Nej, det er ikke nogen ny forpligtelse, det er nogle nye *muligheder* for kommunerne, og synliggørelsen af det er forhandlet på plads.

Så blev der spurgt, hvorfor kommunerne skal lave handlingsplaner for området. Det skal de, fordi alting forandrer sig, fordi strukturen i kommunerne også forandrer sig, og fordi det, man laver i de sociale udvalg, forandrer sig – hvis man overhovedet har et socialudvalg: Man går meget mere over til tematisering, hvor man tager bestemte områder og laver planer for dem, og det er helt i tråd med den udvikling, der i øvrigt sker. Det er ikke nogen ny forpligtelse; det er noget, man i høj grad gør allerede.

Aldersgrænsen kan vi jo snakke om under udvalgsbehandlingen, men man skal naturligvis ikke gå i klub, når man er folkepensionist – det er ikke særlig hensigtsmæssigt – ligesom der også er nedre aldersgrænser for klubtilbud. Dem kan man måske bedre forstå, når det drejer sig om at holde øje med, hvornår børnene

kommer og går. Men det kan vi da snakke om, for det er da rigtigt, at det andet ville være fjollet.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg kan forstå, at ministeren ikke mener, at der er tale om nogen ny forpligtelse med hensyn til klubtilbud og socialpædagogiske foranstaltninger i kommunerne. Men mit spørgsmål gik ikke på, hvorvidt dette er *forhandlet* med Kommunernes Landsforening, men på, om Kommunernes Landsforening er *enig* i, at der ikke er tale om nogen ny forpligtelse. Hvad er Kommunernes Landsforenings holdning til dette forslag? Er den enig i ministerens fortolkning?

Og så må jeg altså gentage, at jeg kan ikke tolke forslaget anderledes, end at det er udtryk for mistillid til kommunernes løsning af opgaverne på nuværende tidspunkt. For som det fremgår af bemærkningerne til § 73 a, stk. 4, indføres der som noget nyt et krav om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte mål og rammer for virksomheden i klubber og øvrige socialpædagogiske fritidstilbud. Der kan vel ikke være anden grund til, at man nu stiller dette krav til kommunerne, end at regeringen simpelt hen ikke er tilfreds med den måde, kommunerne løser opgaverne på i dag, og det må jeg kraftigt tage afstand fra; jeg mener så absolut, at kommunerne er i stand til at klare opgaverne på dette område. I øvrigt løser kommunerne opgaverne godt, og det er bedst, at det er i kommunerne, man tilrettelægger tilbudene, for det må nu en gang være i samspillet mellem børnene, forældrene og kommunen, man finder ud af, hvad er det, der er brug for i ens lokalområde.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Nu er det jo sådan, at der er tradition for, at Socialministeriet har et godt samarbejde med kommunerne og amterne – uden dem kunne vi jo ikke gennemføre noget. Derfor er den præcisering, der er foretaget i loven, også udført i enighed med dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 85:

Forslag til folketingsbeslutning om socialt udviklingsarbejde m.v.

Af Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.
(Fremsat 24/3 94).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Forslagsstillerne opfordrer regeringen til at tage nogle nærmere angivne initiativer på det socialpolitiske område med henblik på at fremme udviklingsarbejde m.v. på det sociale område.

Som baggrund for forslaget angives det, at det er bedre at give folk ressourcer frem for at skabe afhængighed, og derfor ønsker forslagsstillerne at fremme mulighederne for forebyggende og lokale udviklingsaktiviteter mest muligt. Inden for nogle nærmere angivne rammer foreslås det at der indføres lovmæssig mulighed for, at kommunerne og amterne kan få 50 procents statsrefusion til udviklingsarbejde, og at der på Socialministeriets budget på finansloven årligt afsættes særlige udviklingsmidler til fremme af omstilling og til udvikling af nye metoder i socialt arbejde. Endvidere foreslås det at oprette et socialt udviklingsråd med nærmere angivne opgaver, herunder at formidlingscentre videreføres under et sådant udviklingsråd som såkaldte regionale udviklingscentre.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at udviklingsarbejdet i den sociale sektor ifølge forslagsstillerne ikke har været særlig højt prioriteret i de senere år. Det kan jeg ikke tilslutte mig.

For det første vil jeg gerne gøre forslagsstillerne opmærksomme på, at udviklingsarbejdet som led i en omfattende ændrings- og omstillingsstrategi inden for det sociale område allerede tog sin begyndelse i starten af 1980'erne med bl.a. forsøgsparagraffer i bistandsloven samt Socialministeriets forsøgs- og omstillingsmidler. Og i 1988 blev SUM-programmet vedtaget af Folketinget, hvortil der over en 3-årig periode i alt er blevet bevilget 350 mio. kr. til etablering af egentlig socialt udviklingsarbejde med tilknyttede evaluerings- og formidlingsaktiviteter. Og som forslagsstillerne også selv nævner i forslaget, eksisterer der i dag i Socialministeriets regi en lang række forsøgs- og udviklingspuljer til fremme af lokalt forebyggende udviklingsaktiviteter.

Erfaringerne fra SUM-programmet og andre forsøgsinitiativer i 1980'erne har vist, at der er sket et holdningsskred i forhold til udviklingsarbejdet, som har medført, at udviklingsarbejde efterhånden er kommet ind i varmen.

For det andet vil jeg henvise til, at kommunerne har ansvaret for opgaveløsningen på det sociale område, og at kommunerne som følge heraf også har et ansvar for iværksættelse af udviklingsstrategier.

Det er min opfattelse, at der generelt sker meget i kommunerne på udviklingsområdet, og at kommunerne økonomisk støtter mange af de aktiviteter, der er i gang. I nogle kommuner er man endda gået så vidt, at der på lokalt niveau er blevet etableret egentlige udviklingspuljer. Og det er mit indtryk, at kommunerne er interesserede i at fortsætte disse udviklingsaktiviteter og fortsat vil afsætte midler hertil. Men jeg er opmærksom på, at der kan være forskelle på de betingelser, som udviklings- og forsøgsaktiviteterne har i de enkelte kommuner.

Jeg er bange for, at en særlig statsrefusion på 50 pct. til udviklingsarbejde i amter og kommuner i nogle tilfælde vil gå til initiativer, som man allerede har besluttet at iværksætte, og at kommuner og amter vil være tilbøjelige til ikke at støtte udviklingsaktiviteter inden for områder, som ikke aktuelt er prioriterede i kommunens planlægning, hvilket på længere sigt kommer til at gå ud over de nytænkende og fremadskuende og mere utraditionelle initiativer.